

JÁHNER-BAKOS MIHÁLY, DR.

1912. december 6. Budapest

AZ IGAZSÁGÜGY TERÜLETÉN BETÖLTÖTT POZÍCIÓI

Ócsai Járásbíróság	joggyakornok	1944-1945
Budapesti Népbíróság	joggyakornok, aljegyző	1945-1948
Budapesti Népügyészség	népügyész	1948.08.-1949.07.
Budapesti Központi Katonai Ügyészség	ügyész-helyettes	1949.07.-1950
Katonai Főtörvényszék	ítélőbíró, majd elnökhelyettes	1950. július-?
Legfelsőbb Bíróság Katonai Kollégiuma	tanácselnök, alezredes	1951. október-1953. november
Legfelsőbb Bíróság Katonai Kollégiuma	elnökhelyettes	1953. november-1956. december 14.
Katonai Felsőbíróság	elnökhelyettes	1954-1956. december 14.
IM Katonai Főosztálya	megbízott főosztályvezető	1956. december 15.-1957. június 29.
IM Katonai Főosztálya	főosztályvezető	1957. június 29.-1958. május
IM	miniszter katonai helyettese, ezredes	1957. június 29.-1958. május
Legfelsőbb Bíróság	elnök	1958. május 25.-1963. március 20.

ÉLETÚTJA

Munkáscsaládban született. Korán árván maradt, részben menhelyen, részben nevelőszülőknél nevelkedett. Négy elemi osztály elvégzése után alkalmi munkásként, sütőtanoncként, majd segédként dolgozott, magán úton reálgimnáziumi érettségit tett. 1931 óta vett részt a munkásmozgalomban, először a Magyarországi Szociáldemokrata Párt (MSZDP) tagja, 1948-tól a Magyar Dolgozók Pártja (MDP) tagja volt (más adat szerint 1947-ben már belépett a Magyar Kommunista Pártba). 1932-ben kezdte jogi tanulmányait, mellette pedig a Klösz György és Fiai Grafikai Műintézetben műszaki gyakornok, tisztviselő volt. 1944-ben végezte el a jogi egyetemet. Ugyanebben az évben az Ócsai Járásbíróságnál helyezkedett el joggyakornokként.

1945 májusában a Budapesti Népbíróság joggyakornoka és aljegyzője lett. 1947-ben tette le az egységes bírói-ügyészi vizsgát. 1948 augusztusától a Budapesti Néppüzséségen mint népüzsés dolgozott. 1949 júliusában hivatásos katonai pályára lépett és a Budapesti Központi Katonai Üzsészségen üzsés-helyettesként teljesített szolgálatot. 1950 júliusában a Katonai Főtörvényszék ítélobíró, majd elnökhelyettes, 1954-től a Katonai Felsőbíróság elnökhelyettese lett. Bíróként ítélezett az „SZDP”-üzsben. 1951 októberétől a Legfelsőbb Bíróóság Katonai Kollégiumának tanácselnöki, 1953 novemberétől 1956. december 14-ig elnökhelyettesi tisztét is betöltötte.

1956. december 15-én bízták meg az Igazságüzsminisztérium katonai főosztályának vezetésével. Az 1957. április 6-i *Igazságügsi Közlöny* közölte, hogy az Igazságügsi minisztérium kollégiumának tagságába kinevezték, 1957. június 29-ével pedig a miniszter katonai helyettese lett. A főosztályvezetői tisztségében való megerősítésére és miniszterhelyettesi kinevezésére tett javaslatot dr. Nezáál Ferenc igazságügsi miniszter és Révész Géza honvédelmi miniszter jegyezte. A Magyar Szocialista Munkáspárt Ideiglenes Intéző Bizottsága (MSZMP IIB) elé beterjesztett javaslatban kiemelték, hogy 1956 decemberében Jáhner-Bakos „amikor elődje a statáriumot nem vállalva lemondott és Jáhner-Bakos ezredes elvtárs minden habozás nélkül vállalta a katonai főosztály irányítását, a statárium megvalósítását. Hogy a katonai bíróóságok a legnehezebb időkben is helyálltak, abban nagy szerepe volt Jáhner-Bakos elvtársnak. Határozott, körültekintő munkával átszervezte a katonai bíróóságokat.” Ezzel is jelezve, hogy a rögtönbíráskodásról szóló törvényerejű rendelet végrehajtásában megkérdőjelezhetetlen szerepe volt. Az MSZMP Központi Bizottságának (KB) Politikai Bizottsága 1958-ban úgy döntött, hogy dr. Jáhner-Bakost dr. Domokos József Legfelsőbb Bíróóság elnökének helyére javasolja. Ezt az MSZMP KB 1958. április 14-én elfogadta. Dr. Jáhner-Bakos Mihály 1958 májusában leszerelt és 25-étől töltötte be a Legfelsőbb Bíróóság elnöki tisztét 1963. március 20-ig. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa általi kinevezését 1958. június 10-én közölte az Igazságügsi Közlöny, 1963-as felmentése után pedig munkaviszonya 1963. április 30-ával szűnt meg. A Nagy Imre-per és az 1956-os forradalom és szabadságharcot követő megtorlás időszakának leghosszabb periódusában tehát ő vezette a Legfelsőbb Bíróóságot. Kapcsolatairól jellemző adat, hogy Apró Antalnak köszönhetően költözhetett a Budapest II. kerületi Szemlőhegyi úti villába, melyet mindössze egy drótkerítés választott el Kádár János Cserje utcai ingatlanától. Nyugdíjazását 1962. július 31-én Tömpe András, az MSZMP KB Adminisztratív Osztályának vezetője javasolta, amivel az MSZMP KB Politikai Bizottsága 1962. augusztus 7-én egyetértett.

IGAZSÁGÜGSI PÁLYAFUTÁSA ALATT ELNYERT KITÜNTETÉSEI

Magyar Szabadság Érdemrend ezüst fokozata (1958)

FELHASZNÁLT FORRÁSOK ÉS IRODALOM

Levéltári források

MNL OL M-KS 276. f. 54. cs. 365. ő. e.
MNL OL M-KS 276. f. 54. cs. 366. ő. e.
MNL OL M-KS 288. f. 4/16. ő. e.
MNL OL M-KS 288. f. 5/67. ő. e.
MNL OL M-KS 288. f. 5/29. ő. e.
MNL OL M-KS 288. f. 5/274. ő. e.

Ágazati közlöny

Igazságügyi Közlöny, 1957/7., 13-14., 1958/1., 11., 1963/4. sz.

Irodalom

Zinner Tibor: *Megfogyva és megtörve. Évtizedek és tizedelések a jogászvilágban, 1918-1962.* M. Hiv. Közlönykiadó, Budapest, 2005.

Lexikonok

Jahner-Bakos Mihály szócikk. (História adatbázis, www.tortenelmitar.hu): http://www.tortenelmitar.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=4437&catid=73%3Aj&Itemid=67&lang=de (A letöltés ideje 2016. február 15.)

